

BARNEN I SKÄRHOLMEN

(Sveriges modernaste förort)

FÅR LEKA I GRUSGROPEN

Av BERTIL G NILSSON

— Skärholmen är bra. Men då ska man ha pengar och bara vara intresserad av att handla!

Det är stämningen i Skärholmen i dag — dagen efter invigningen av ett affärscentrum, som betecknas som Europas modernaste. Barnen har återgått till sina lekar i grusgroparna. Kritikerna säger: Riv Skärholmen!

Så var reaktionen i Skärholmen i går, dagen efter den kaotiska invigningen av centrumanläggningen.

I går invigdes 2 varuhus, 86 butiker, 10 restauranger, 29 serviceinrättningar — varav 4 olika banker och 1 postkontor.

Ingen lekplats

Men ännu i dag — 3 år efter det man började flytta in i förorten finns bara en bollplan, men inte en enda storlekplats, en enda grön park, ett enda bibliotek.

Den som inte kan betala sig in i centrumanläggningen har med andra ord inga möjligheter till kultur, fritidsaktiviteter och rekreation inom förorten.

— Biblioteket blir färdigt i april, idrottsplats påbörjas inom kort, sa borgarrådet i går.

"Inom kort"!

Så sa man i Brädäng-Sätra också för 6 år sedan. Men ännu har idrottsplatsen inte fått "prioritet" — som ordet är i stadsfullmäktige.

Hur kan fyra bankpalats få prioritet före primära gemensamhetsanordningar för medborgarna?

Svar: Det gällde att snabbt visa upp "Nordens största köpcentrum" för världen.

För de som har pengar

Och vad bryr man sig då om att ungarna får hålla till i en grusgrop med sina lekar — där de inte roar sig på de livsfarliga byggarbetsplatserna.

Så här var stämningen i vår nyinvigda förort i går:

— Skärholmen är bra för den som har pengar på banken och gillar att handla, säger Lars Wallin, 20, till Skärholmen oktober 1966.

— Men för oss unga finns här ingenting.

— Vad jag främst saknar är en idrottsplats och en ishockeyrink. Nu måste jag varje dag åka in till Kristineberg för att träna.

Birgitta Malmgren, hemmafru, skärholmsbo sedan december 1967:

— För de små barnen är det ganska bra ställt med sandlådor o dyl utanför husen. Vad man saknar är främst en storlekplats

med bollplaner och möjligheter för de äldre barnen.

Vi på Falkholmshöjden skulle också vilja ha en närbutik. Det tar 20 minuter att gå till centrum.

86 butiker i centrum, ingen affär, inte ens en kiosk, på Falkholmshöjden med sina tusentals människor.

Berg och kratrar

— Bibliotek, närbutik och matarbuss till T-banan står först också på fru Eva Hummelgrens önskelista. Jag saknar också grönområden — de har ju skalat bort all natur vid exploateringen. Här finns bara berg och kratrar.

— Här behövs också fler daghem. De höga hyrorna gör att bägge makarna måste arbeta. Men själv är jag gynnad, jag kom hit i november 1967 och fick daghemsplats i april i år.

Fredrik Fredriksson, i Skärholmen sedan november 1966:

— Jag är helt nöjd. Nu kan allt uträttas inom förorten. Man slipper åka in till staden så fort man behöver något utöver de dagliga matvarorna.

Ann Christina Eriksson, 18 år, skärholmsbo sedan september 1965:

— Här finns ingenting att göra för oss äldre ungdomar.

— Ungdomsgården är visserligen färdig, men dit går bara 13-14-åringar. Här skulle finnas en klubb för äldre ungdomar, varför inte ett diskotek.

Bilder: ROLF OLSON

Detta är Skärholmens enda storlekplats och enda bollplan. Här försiggår förortens idrottsliv. Hit hänvisas de halvstora barnen från byggarbetsplatserna. En storlekplats har ännu inte "prioritet", säger borgarråden. Det har däremot centrumanläggningens 2 varuhus, 86 butiker, 10 restauranger, 4 bankpalats och systembutikerna.

— Närbutik och matarbuss till T-banan, står främst på fru Eva Hummelgrens önskelista. Hon har 20 minuters promenad i uppförslägen med barnvagn och matvaror från Skärholmens centrum till bostaden på Falkholmshöjden. Där finns inte en enda affär. I centrum finns 86 butiker och två varuhus.

De ledande arkitekterna bakom utformningen av Skärholmen är arkitekterna Wilhelm Boijesen och Dag Efvergren. De bemöter i dag kritiken som riktats mot Skärholmen och säger: — Den är helt felriktad. Skärholmen är en människovänlig miljö och en levande stad.

Arkitekterna som ritade Skärholmen svarar: Vi ville skapa en människovänlig miljö!

Ska Skärholmen rivas? Är det ett människoföraktande centrum. Är Skärholmen enbart ett uttryck för vår lyxkonsumtion utan plats för individen? Det finns miljökritiker som uttryckt sådana åsikter.

De ansvariga arkitekterna säger: — Den kritiken tar vi med ro. Skärholmen är inte färdigbyggt ännu. Tvärtom kommer det att bli ett område där just människan ställs i centrum.

Det är Boijesen och Efvergren Ar-

kitektkontor AB som svarat för samordningen av den arkitektoniska utformningen av Skärholmen.

De kommenterar angreppen mot Skärholmen så här. Arkitekt Wilhelm Boijesen: — Den som säger att Skärholmen är en import av amerikansk stadsplanering från 40-talet har rätt i att själva centrum är amerikainspirerat. Men den avgörande skillnaden är att ett amerikanskt köpcentrum på 40-talet och även idag är helt isolerat från all boendemiljö.

I Skärholmen har man i stället en mycket nära och gävanlig kontakt mellan boendeområde och centrum.

Gävänligt

— Man har vidare kritiserat våra parkeringsanordningar och säger att Skärholmen är ett område enbart för folk med bilar. Men det är ju totalt fel. P-området är begränsat till en enda sida av Skärholmens centrum. Det går lätt att komma dit gående

från alla väderstreck. Och framför allt. Man kan åka tunnelbana ända in i dess centrum.

— Är Skärholmen enbart ett monument för vårt konsumtionsmål?

Arkitekt Dag Efvergren: — Nej, att butiker och varuhus i dag dominerar centrubilden beror på att de sociala och kulturella aktiviteterna ännu inte kommit igång.

De stora varuhusen saknar stödjan- de byggnader av annan karaktär.

Men där ska så småningom finnas kyrka, skolor, ungdomslokaler, sport- och simhall, bowlinghall och biljard-salonger. Allt i centrum.

— Arkitekt Boijesen: — I själva verket har vi strävat efter att skapa en människovänlig miljö. Genom att vi valt att bygga ett blandcentrum med både kommersiella och kulturella komponenter har vi skapat en levande stad. Det är vår åsikt.

Så småningom kommer betongen att lysas upp av blommor och blad.